

**SPRAWOZDANIE DODATKOWE DLA KOMITETU AUDYTU,
RADY NADZORCZEJ ORAZ ZARZĄDU**

Banku Spółdzielczego w Łochowie

Przeprowadziliśmy badanie rocznego sprawozdania finansowego Banku Spółdzielczego w Łochowie z siedzibą w Łochów, na które składa się:

1) wprowadzenie do sprawozdania finansowego;	
2) bilans sporządzony na dzień 31 grudnia 2023 roku, który po stronie aktywów i pasywów zamyka się sumą bilansową:	330 669 447,27 zł
oraz zawiera łączny współczynnik kapitałowy w wysokości:	28,93 %
3) zestawienie pozycji pozabilansowych wykazujące na dzień 31 grudnia 2023 roku	
- zobowiązania warunkowe udzielone i otrzymane w kwocie:	13 573 088,34 zł
- zobowiązania związane z realizacją operacji kupna/sprzedaży w kwocie:	- zł
- pozostałe w kwocie:	110 429 451,33 zł
4) rachunek zysków i strat za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 roku wykazujący zysk netto w wysokości:	12 382 476,59 zł
5) zestawienie zmian w kapitale własnym za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 roku wykazujące wzrost kapitału własnego o kwotę:	12 299 615,93 zł
6) rachunek przepływów pieniężnych za rok obrotowy od 1 stycznia do 31 grudnia 2023 r. wykazujący zwiększenie stanu środków pieniężnych o kwotę :	507 470,35 zł
7) dodatkowe informacje i objaśnienia do rocznego sprawozdania finansowego.	

1. DANE IDENTYFIKUJĄCE FIRME AUDYTORSKĄ I KLUCZOWEGO BIEGŁEGO REWIDENTA

Wyniki przeprowadzonego badania rocznego sprawozdania finansowego

W oparciu o przeprowadzone badanie rocznego sprawozdania finansowego Banku Spółdzielczego w Łochowie na dzień 31.12.2023 r. i za okres sprawozdawczy kończący się tego dnia wydaliśmy z dniem 26.04.2024 r. sprawozdanie z badania zawierające opinię bez zastrzeżeń.

Kluczowy biegły rewident

W imieniu firmy audytorskiej badanie rocznego sprawozdania finansowego Banku za 2023 rok przeprowadzili: kluczowy biegły rewident Stanisław Michrowski (nr 10257) z udziałem asystenta - Daniela Kołoty.

Niezależność

Jesteśmy niezależni od Banku zgodnie z Międzynarodowym Kodeksem etyki zawodowych księgowych (w tym Międzynarodowymi standardami niezależności), wprowadzonym przez Radę Międzynarodowych Standardów Etycznych dla Księgowych (IESBA) (dalej: "Kodeks IESBA"), przyjętym uchwałą nr 3431/52a/2019 Krajowej Rady Biegłych Rewidentów z dnia 25 marca 2019 r. w sprawie zasad etyki zawodowej biegłych rewidentów oraz z innymi wymogami etycznymi, które mają zastosowanie do badania rocznych sprawozdań finansowych w Polsce, z późn. zm. Wypełniliśmy nasze inne obowiązki etyczne zgodnie z tymi wymogami i Kodeksem IESBA. W szczególności w trakcie przeprowadzania badania firma audytorska, kluczowy biegły rewident, kontroler jakości oraz inni członkowie zespołu wykonującego badanie pozostali niezależni od Banku zgodnie z wymogami niezależności określonymi w ustawie o biegłych rewidentach, Kodeksie IESBA oraz w rozporządzeniu UE 537/2014.

Oświadczenia o niezależności firmy audytorskiej, kluczowego biegłego rewidenta, kontrolera jakości oraz asystenta zostały przekazane wraz ze Sprawozdaniem dodatkowym dla Komitetu Audytu.

Inne podmioty

W badaniu rocznego sprawozdania finansowego nie uczestniczył biegły rewident, firma audytorska ani ekspert zewnętrzny nie należący do Związku Rewizyjnego Banków Spółdzielczych im. F. Stefczyka.

2. INFORMACJE DOTYCZĄCE BADANIA USTAWOWEGO

Podstawa przeprowadzenia badania

Badanie ustawowe rocznego sprawozdania finansowego sporządzonego na dzień 31.12.2023 r. przeprowadzono zgodnie z umową nr 15/23/IV/0/BSF/2 zawartą w dniu 23.11.2023 r. pomiędzy: Bankiem Spółdzielczym w Łochowie jako zleceniodawcą, a Związkiem Rewizyjnym Banków Spółdzielczych im. F. Stefczyka, firmą audytorską wpisaną na listę pod numerem 1459 jako zleceniobiorcą.

Wyboru Związku Rewizyjnego Banków Spółdzielczych im. F. Stefczyka jako firmy audytorskiej dokonała Rada Nadzorcza uchwałą nr 43/2023 z dnia 23.11.2023 r.

Kontakty z Komitetem Audytu i Zarządem Banku

Forma komunikowania się	Data	Strona	Przedmiot
Forma pisemna	26.01.2024 r.	Komitet Audytu, Zarząd Banku	Plan badania przedstawiany osobom sprawującym nadzór (w tym m.in. zadania biegłego rewidenta, forma i ramy czasowe komunikacji z osobami sprawującymi nadzór, zagadnienia o charakterze etycznym, w tym kwestia niezależności biegłego rewidenta, firmy audytorskiej, odpowiedzialność biegłego rewidenta w odniesieniu do badania sprawozdania finansowego, zaangażowane zasoby i nakłady czasu, charakter i zakres pracy, wszelkie ograniczenia co do zakresu pracy biegłego rewidenta, planowane czynności badania, oczekiwane sprawozdanie biegłego rewidenta.
Forma pisemna	26.03.2024 r.	Komitet Audytu	Ocena ryzyka dokonana przez Komitet Audytu, wskazanie ewentualnych dodatkowych obszarów sprawozdania finansowego wymagających szczególnej uwagi podczas badania.
Forma pisemna	26.03.2024 r.	Komitet Audytu	Kwestie związane z powołaniem Komitetu Audytu.
Forma pisemna	26.03.2024 r.	Zarząd Banku	Kwestie związane z możliwością wystąpienia oszustw i nadużyć.

Forma pisemna	26.03.2024 r.	Zarząd Banku	Kwestie związane z możliwością wystąpienia działań niezgodnych z prawem i regulacjami.
Forma pisemna	26.03.2024 r.	Zarząd Banku	Kwestie dotyczące wydanych zaleceń w procesie kontroli wewnętrznej i audytu wewnętrznego.
Forma pisemna	26.03.2024 r.	Zarząd Banku	Kwestie dotyczące istotnych postępowań windykacyjnych oraz sądowych.
Forma pisemna	26.03.2024 r.	Zarząd Banku	Ustalenie terminów prac i dokumentów, które ma przekazać Bank.
Telekonferencja	26.03.2024 r.	Zarząd Banku	Przedstawienie informacji na temat identyfikowanych przez Zarząd ryzyk związanych z działalnością Banku w tym ocena Zarządu związana z sytuacją majątkową i finansową oraz wynikiem finansowym. Przedstawienie środowiska kontroli w Banku (m.in. zasady etyki promowane wśród pracowników Banku), możliwości wystąpienia oszustw. Przedstawienie oceny możliwości kontynuacji działalności przez Bank.
Telekonferencja	26.03.2024 r.	Komitet Audytu	Przedstawienie odpowiedzialności biegłego rewidenta oraz firmy audytorskiej w odniesieniu do badania rocznego sprawozdania finansowego, przedstawienie planowanego zakresu i czasu przeprowadzenia badania oraz metodyki badania, omówienie niezależności biegłego rewidenta, firmy audytorskiej, przedstawienie aktualnej sytuacji ekonomiczno-finansowej Banku.
Telekonferencja	26.04.2024 r.	Komitet Audytu	Przedstawienie znaczących ustaleń z badania, w tym słabości systemu rachunkowości i kontroli wewnętrznej. Omówienie spraw, które były najbardziej znaczące podczas badania rocznego sprawozdania finansowego za bieżący okres sprawozdawczy i dlatego są kluczowymi sprawami badania. Podsumowanie badania rocznego sprawozdania finansowego za okres zakończony dnia 31.12.2023 r. Omówienie projektu sprawozdania z badania i sprawozdania dodatkowego dla Komitetu Audytu.

Telekonferencja	26.04.2024 r.	Zarząd	Przedstawienie znaczących ustaleń z badania, w tym słabości systemu rachunkowości i kontroli wewnętrznej. Omówienie spraw, które były najbardziej znaczące podczas badania rocznego sprawozdania finansowego za bieżący okres sprawozdawczy i dlatego są kluczowymi sprawami badania. Podsumowanie badania rocznego sprawozdania finansowego za okres zakończony dnia 31.12.2023 r. Omówienie projektu sprawozdania z badania i sprawozdania dodatkowego dla Komitetu Audytu.
-----------------	---------------	--------	---

Mamy również obowiązek poinformowania o:

- czy sprawozdanie z działalności Banku zostało sporządzone zgodnie z przepisami, oraz czy jest zgodne z informacjami zawartymi w rocznym sprawozdaniu finansowym oraz czy w świetle wiedzy o banku i jego otoczeniu uzyskanej podczas badania stwierdzono istotne zniekształcenia w sprawozdaniu z działalności oraz wskazanie, na czym polega każde takie istotne zniekształcenie;
- czy sprawozdanie z działalności Banku jest istotnie niespójne ze sprawozdaniem finansowymi, z naszą wiedzą uzyskaną w trakcie badania, lub w inny sposób wydają się być istotnie zniekształcone;
- czy Bank przestrzega obowiązujących regulacji ostrożnościowych, określonych w odrębnych przepisach;
- czy badane sprawozdanie finansowe zostało sporządzone na podstawie prawidłowo prowadzonych ksiąg rachunkowych;
- informacji o niedopełnieniu przez Bank, do dnia sporządzenia sprawozdania z badania, obowiązku złożenia do właściwego rejestru sądowego sprawozdania finansowego za rok poprzedzający rok obrotowy;
- informacji o stwierdzonym podczas badania istotnym naruszeniu prawa, statutu mającym wpływ na sprawozdanie finansowe.

Ponadto z uwagi na wielkość jednostki komunikacja z Zarządem Banku oraz pracownikami Banku odbywała się na bieżąco w trakcie badania rocznego sprawozdania finansowego.

Terminy i zakres badania

Badanie rocznego sprawozdania finansowego odbyło się w siedzibie Banku oraz w biurze firmy audytorskiej w dniach: od 26.03.2024 r. do 26.04.2024 r.

Zakres badania

Badanie obejmowało wyrażenie opinii o tym czy roczne sprawozdanie finansowe przedstawia rzetelny i jasny obraz sytuacji majątkowej i finansowej oraz wynik finansowy jednostki zgodnie z mającymi zastosowanie przepisami ustawy o rachunkowości i przyjętymi zasadami (polityką) rachunkowości.

Celem badania jest uzyskanie racjonalnej pewności czy roczne sprawozdanie finansowe, jako całość, nie zawiera istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem oraz wydanie sprawozdania z badania zawierającego naszą opinię. Racjonalna pewność jest wysokim poziomem pewności, ale nie gwarantuje, że badanie przeprowadzone zgodnie z Krajowymi Standardami Badania zawsze wykryje istniejące istotne zniekształcenie. Zniekształcenia mogą powstawać na skutek oszustwa lub błędu i są uważane za istotne, jeżeli można racjonalnie oczekiwać, że pojedynczo lub łącznie mogłyby wpłynąć na decyzje gospodarcze użytkowników podjęte na podstawie tego sprawozdania finansowego.

Zakres badania nie obejmuje zapewnienia co do przyszłej rentowności Banku ani efektywności lub skuteczności prowadzenia jego spraw przez Zarząd Banku obecnie lub w przyszłości.

Podczas badania zgodnego z Krajowymi Standardami Badania stosujemy zawodowy osąd i zachowujemy zawodowy sceptycyzm, a także:

- identyfikujemy i oceniamy ryzyka istotnego zniekształcenia sprawozdania finansowego spowodowanego oszustwem lub błędem, projektujemy i przeprowadzamy procedury badania odpowiadające tym ryzykom i uzyskujemy dowody badania, które są wystarczające i odpowiednie, aby stanowić podstawę dla naszej opinii. Ryzyko niewykrycia istotnego zniekształcenia wynikającego z oszustwa jest większe niż tego wynikającego z błędem, ponieważ oszustwo może dotyczyć zmywu, fałszerstwa, celowych pominięć, wprowadzenia w błąd lub obejścia kontroli wewnętrznej;

- uzyskujemy zrozumienie kontroli wewnętrznej stosownej dla badania w celu zaprojektowania procedur badania, które są odpowiednie w danych okolicznościach, ale nie w celu wyrażenia opinii na temat skuteczności kontroli wewnętrznej Banku;

- oceniamy odpowiedniość zastosowanych zasad (polityki) rachunkowości oraz zasadność szacunków księgowych oraz powiązanych ujawnień dokonanych przez Zarząd Banku;

- wyciągamy wniosek na temat odpowiedniości zastosowania przez Zarząd Banku zasady kontynuacji działalności jako podstawy rachunkowości oraz, na podstawie uzyskanych dowodów badania, czy istnieje istotna niepewność związana ze zdarzeniami lub warunkami, która może poddawać w znaczącą wątpliwość zdolność Banku do kontynuacji działalności. Jeżeli dochodzimy do wniosku, że istnieje istotna niepewność, wymagane jest od nas zwrócenie uwagi w naszym sprawozdaniu biegłego rewidenta na powiązane ujawnienia w sprawozdaniu finansowym lub, jeżeli takie ujawnienia są nieadekwatne, modyfikujemy naszą opinię. Nasze wnioski są oparte na dowodach badania uzyskanych do dnia sporządzenia naszego sprawozdania biegłego rewidenta, jednakże przyszłe zdarzenia lub warunki mogą spowodować, że Bank zaprzestanie kontynuacji działalności;

- oceniamy ogólną prezentację, strukturę i zawartość sprawozdania finansowego, w tym ujawnienia, oraz czy sprawozdanie finansowe przedstawia będące ich podstawą transakcje i zdarzenia w sposób zapewniający rzetelną prezentację.

Metodyka badania

Naszym celem było uzyskanie racjonalnej pewności, że sprawozdanie finansowe, jako całość, nie zawiera istotnego zniekształcenia spowodowanego oszustwem lub błędem oraz wydanie sprawozdania biegłego rewidenta zawierającego opinię z badania.

Racjonalna pewność jest wysokim poziomem pewności, ale nie gwarantuje, że badanie przeprowadzone zgodnie z Krajowymi Standardami Badania w brzmieniu Międzynarodowych Standardów Badania zawsze wykryje istotne zniekształcenia.

Wszystkie pozycje bilansu powyżej istotności wykonawczej, określonej przez kluczowego biegłego rewidenta, zostały objęte badaniem wiarygodności.

Ponadto badaniem wiarygodności zostały objęte również pozycje, na podstawie oceny ryzyka istotnego zniekształcenia sprawozdania finansowego.

<i>Pozycja w bilansie</i>	<i>Stwierdzenia</i>	<i>Znaczące ryzyko (TAK/NIE)</i>	<i>Procedury Wiarygodności/ Testy kontroli /Badanie o podwójnym celu</i>	<i>Wyjaśnienie ewentualnych istotnych różnic w podejściu do badania w porównaniu z poprzednim rokiem</i>
Kasa, operacje z Bankiem Centralnym	Istnienie; prawa i obowiązki; kompletność; dokładność, wycena i przyporządkowanie; klasyfikacja; prezentacja	NIE	Procedury wiarygodności	Nie nastąpiła istotna zmiana podejścia do badania w stosunku do poprzedniego roku.
Należności od sektora finansowego	Istnienie; prawa i obowiązki; kompletność; dokładność, wycena i przyporządkowanie; klasyfikacja; prezentacja	NIE	Procedury wiarygodności	Nie nastąpiła istotna zmiana podejścia do badania w stosunku do poprzedniego roku.
Należności od sektora niefinansowego	Istnienie; prawa i obowiązki; kompletność; dokładność, wycena i przyporządkowanie; klasyfikacja; prezentacja	TAK	Badanie o podwójnym celu	Nie nastąpiła istotna zmiana podejścia do badania w stosunku do poprzedniego roku.
Należności od sektora budżetowego	Istnienie; prawa i obowiązki; kompletność; dokładność, wycena i przyporządkowanie; klasyfikacja; prezentacja	NIE	Procedury wiarygodności	Nie nastąpiła istotna zmiana podejścia do badania w stosunku do poprzedniego roku.
Dłużne papiery wartościowe	Istnienie; prawa i obowiązki; kompletność; dokładność, wycena i przyporządkowanie; klasyfikacja; prezentacja	NIE	Procedury wiarygodności	Nie nastąpiła istotna zmiana podejścia do badania w stosunku do poprzedniego roku.
Pozostałe papiery wartościowe i inne aktywa finansowe	Istnienie; prawa i obowiązki; kompletność; dokładność, wycena i przyporządkowanie; klasyfikacja; prezentacja	NIE	Procedury wiarygodności	Nie nastąpiła istotna zmiana podejścia do badania w stosunku do poprzedniego roku.

Rzeczowe aktywa trwałe	Istnienie; prawa i obowiązki; kompletność; dokładność, wycena i przyporządkowanie; klasyfikacja; prezentacja	NIE	Procedury wiarygodności	Nie nastąpiła istotna zmiana podejścia do badania w stosunku do poprzedniego roku.
Rozliczenia międzyokresowe	Istnienie; prawa i obowiązki; kompletność; dokładność, wycena i przyporządkowanie; klasyfikacja; prezentacja	NIE	Procedury wiarygodności	Nie nastąpiła istotna zmiana podejścia do badania w stosunku do poprzedniego roku.
Zobowiązania wobec sektora niefinansowego	Istnienie; prawa i obowiązki; kompletność; dokładność, wycena i przyporządkowanie; klasyfikacja; prezentacja	NIE	Procedury wiarygodności	Nie nastąpiła istotna zmiana podejścia do badania w stosunku do poprzedniego roku.
Zobowiązania wobec sektora budżetowego	Istnienie; prawa i obowiązki; kompletność; dokładność, wycena i przyporządkowanie; klasyfikacja; prezentacja	NIE	Procedury wiarygodności	Nie nastąpiła istotna zmiana podejścia do badania w stosunku do poprzedniego roku.
Rezerwy	Istnienie; prawa i obowiązki; kompletność; dokładność, wycena i przyporządkowanie; klasyfikacja; prezentacja	NIE	Procedury wiarygodności	Nie nastąpiła istotna zmiana podejścia do badania w stosunku do poprzedniego roku.
Kapitał (fundusz) zapasowy	Istnienie; prawa i obowiązki; kompletność; dokładność, wycena i przyporządkowanie; klasyfikacja; prezentacja	NIE	Procedury wiarygodności	Nie nastąpiła istotna zmiana podejścia do badania w stosunku do poprzedniego roku.
Zysk (strata) netto	Istnienie; prawa i obowiązki; kompletność; dokładność, wycena i przyporządkowanie; klasyfikacja; prezentacja	NIE	Procedury wiarygodności	Nie nastąpiła istotna zmiana podejścia do badania w stosunku do poprzedniego roku.

Poniżej przedstawiamy wszystkie znaczące ryzyka istotnego zniekształcenia, o których mowa w rozporządzeniu UE 537/2014, które uznaliśmy za istotne.

Znaczące ryzyko	Reakcja na znaczące ryzyko
<p>Rezerwy celowe i odpisy aktualizujące związane z należnościami od sektora niefinansowego.</p> <p>Przy tworzeniu rezerw celowych i odpisów aktualizujących Bank stosuje kryteria oceny wartości należności związane z upływem terminów spłaty kapitału lub odsetek, a także sytuacją ekonomiczno-finansową dłużnika lub osoby odpowiedzialnej solidarnie z dłużnikiem może pomniejszyć podstawę ich tworzenia o wartość zabezpieczeń, przy czym wartość zabezpieczenia ustalana jest w sposób szacunkowy w oparciu o wiele osądów i założeń. Błędne ustalenie terminu opóźnienia spłaty kapitału lub odsetek lub określenie wartości zabezpieczenia w wysokości nieracjonalnej może spowodować zniekształcenie wartości rezerw celowych i odpisów aktualizujących i w związku z tym błędną wartość bilansową.</p>	<p>Reagując na zidentyfikowane znaczące ryzyko przeprowadziliśmy szereg procedur dla osiągnięcia celów badania:</p> <ul style="list-style-type: none"> - omówiliśmy z Zarządem Banku zmiany w portfelu kredytowym Banku w roku objętym badaniem, istotne ekspozycje kredytowe, dokonaliśmy przeglądu wdrożonych strategii i polityk zarządzania ryzykiem kredytowym oraz przeanalizowaliśmy zaprojektowanie i wdrożenie w okresie sprawozdawczym mechanizmów kontrolnych obowiązujących w Banku w obszarach dotyczących klasyfikacji ekspozycji kredytowych, oceny wartości zabezpieczeń; - przeprowadziliśmy przegląd mechanizmów kontrolnych obejmujący proces udzielenia kredytu, proces monitorowania sytuacji ekonomiczno-finansowej kredytobiorcy oraz identyfikacji pomiaru wartości zabezpieczeń; - omówiliśmy z pracownikami Banku oraz Zarządem Banku istotne ekspozycje kredytowe w celu uzyskania zrozumienia działalności kredytobiorców oraz działań podejmowanych przez Bank w ramach monitoringu. <p>Przeprowadziliśmy ocenę ryzyka kredytowego wybranej próby należności z tytułu udzielonych przez Bank kredytów, która obejmowała też indywidualnie istotne pozycje, w celu oceny poprawności ich klasyfikacji dokonanych przez Bank.</p> <p>Przeanalizowaliśmy i oceniliśmy, czy poziom utworzonych rezerw dla poszczególnych pozycji nie jest niższy niż wynikający z regulacji obowiązujących Bank.</p> <p>Uzgodniliśmy, na wybranej próbie ekspozycji kredytowych, czy ich klasyfikacja w księgach rachunkowych jest zgodna z ostatnią przeprowadzoną oceną terminowości i sytuacji ekonomiczno-finansowej.</p> <p>Zweryfikowaliśmy, na podstawie wybranej próby, czy klasyfikacja ekspozycji kredytowych z uwagi na terminowość spłaty kapitału i odsetek jest prawidłowa.</p> <p>W ramach procedur badania zdarzeń po dniu bilansowym przeanalizowaliśmy, czy nie nastąpiły opóźnienia w spłacie kapitału i odsetek dla ekspozycji, które były wybrane do badania.</p>
	<p>Przeanalizowaliśmy i oceniliśmy ogólny poziom utworzonych rezerw celowych i odpisów aktualizujących w każdej kategorii ryzyka.</p> <p>Dla wybranej próby zabezpieczeń dokonaliśmy oceny, czy ich wycena jest aktualna, przyjęta wartość zabezpieczenia jest racjonalna, a kwota pomniejszeń podstawy tworzenia rezerw celowych jest zgodna z zasadami określonymi w rozporządzeniu Ministra Finansów z dnia 16.12.2008 r. w sprawie zasad tworzenia rezerw na ryzyko związane z działalnością banków.</p>

Istotność

Wyrażenie przez biegłego rewidenta opinii na temat sprawozdania finansowego wymaga, aby uzyskał racjonalną pewność, że sprawozdanie jako całość nie zawiera istotnego zniekształcenia.

W celu oceny istotności, uwzględniliśmy nie tylko kwotę zniekształceń, lecz również ich charakter i szczególne okoliczności wystąpienia. Wyzaczyliśmy poziom istotności, który pozwolił nam zaplanować i przeprowadzić badanie i ocenić wpływ wykrytych zniekształceń podczas badania oraz, w stosownych przypadkach, wpływ nieskorygowanych zniekształceń na sprawozdanie finansowe.

Uważamy zniekształcenie za istotne, jeżeli ma takie znaczenie, że pojedynczo lub łącznie z innymi zniekształceniami może wpłynąć na osąd użytkownika informacji finansowej lub księgowej i że nie jesteśmy w stanie wydać opinii bez zastrzeżeń. Określenie poziomu istotności opiera się na osądzie zawodowym biegłego rewidenta.

Na podstawie zawodowego osądu biegły rewident przyjął następujące założenia dotyczące poziomów istotności:

a) istotność ogólną, ustaloną w wysokości:	6 944 058,00 zł
b) istotność wykonawczą, ustaloną jako 80,00 % istotności ogólnej	5 555 246,00 zł
c) istotność błahą, ustaloną jako 5,00 % istotności ogólnej	347 203,00 zł

Przy ustalaniu wysokości (poziomu) wskaźników istotności zastosowano osąd uwzględniający szczególne charakterystyki związane z Bankiem. To ustalenie obejmowało rozważenie aspektów zarówno wartościowych, jak i jakościowych. W tym kontekście za najistotniejsze uznajemy zapewnienie adekwatności wyposażenia kapitałowego Banku określonego wymogami nadzorczymi, wobec czego, przy ustalaniu poziomu istotności uwzględniono w szczególności przepisy prawa, regulacje oraz potrzeby informacyjne ustawodawców i opinii publicznej odnoszące się do adekwatności kapitałowej i wypłacalności mierzonej łącznym współczynnikiem kapitałowym (współczynnik wyrażający stosunek kapitałów własnych netto banku do wartości aktywów i pozycji pozabilansowych ważonych ryzykiem). Poziom istotności został odniesiony do wymogów w zakresie minimalnych norm wyposażenia kapitałowego Banku i nie przewyższa on oszacowanego dopuszczalnego ubytku funduszy regulacyjnych, z którym nie wiązałoby się naruszenie najbardziej restrykcyjnej normy w zakresie łącznego współczynnika kapitałowego.

Istotność wykonawcza została określona, jako 80,00 procent przyjętej istotności ogólnej, w celu oszacowania ryzyk istotnego zniekształcenia oraz zaprojektowania właściwych procedur badania sprawozdania finansowego.

Przy ustalaniu poziomu istotności wykonawczej uwzględniliśmy również czynniki jakościowe wynikające ze zrozumienia badanej jednostki przez biegłego rewidenta, poprzednich doświadczeń związanych z badaną jednostką, jak również oczekiwań dotyczących jakości badanego sprawozdania finansowego.

Kontynuacja działalności

Podczas naszego badania nic nie zwróciło naszej uwagi, co powodowałoby nasze przekonanie, że Bank nie jest w stanie kontynuować działalności przez co najmniej 12 miesięcy licząc od dnia 31.12.2023 r. na skutek zamierzonego lub przymusowego zaniechania bądź istotnego ograniczenia przez niego dotychczasowej działalności.

We wprowadzeniu do sprawozdania finansowego Banku za rok zakończony dnia 31.12.2023 r. Zarząd wskazał, że sprawozdanie finansowe zostało sporządzone przy założeniu kontynuowania działalności oraz nie występują okoliczności wskazujące na zagrożenie kontynuowania działalności przez Bank.

System kontroli w zakresie sprawozdawczości finansowej oraz systemu księgowości

W trakcie przeprowadzonego badania rocznego sprawozdania finansowego dokonaliśmy wrywkowego sprawdzenia prawidłowości działania systemu kontroli wewnętrznej w zakresie sprawozdawczości finansowej oraz systemu księgowości. W trakcie przeprowadzonych prac nie stwierdziliśmy znaczących nieprawidłowości, które mogłyby mieć istotny wpływ na badane sprawozdanie finansowe. Celem naszego badania nie było wyrażenie kompleksowej opinii na temat funkcjonowania tego systemu kontroli wewnętrznej.

W trakcie naszego badania nie wykryliśmy wszystkich kwestii wymagających poprawy, które mogłyby zostać wykryte podczas pogłębionego badania kontroli wewnętrznej.

Zjawiska i zdarzenia wskazujące na naruszenie prawa

Podczas badania nie stwierdzono istotnych zjawisk i zdarzeń wskazujących na naruszenie przepisów ustawowych i wykonawczych lub Statutu Banku.

Nie stanowiło przedmiotu badania ustalenie i wyjaśnienie zdarzeń, które mogły stanowić podstawę do wszczęcia postępowania karnego przez powołane do tego organy.

Przedmiotem badania nie były również inne nieprawidłowości, które mogły wystąpić poza systemem rachunkowości badanego Banku.

Metody wyceny

Bank posiada aktualną dokumentację opisującą zasady rachunkowości, przyjęte przez Zarząd Banku, w zakresie wymaganym przepisami art. 10 ustawy o rachunkowości oraz rozporządzenia Ministra Finansów z dnia 1 października 2010 r. w sprawie szczególnych zasad rachunkowości banków.

We wprowadzeniu do sprawozdania finansowego Banku za rok zakończony dnia 31.12.2023 roku Zarząd przedstawił stosowane zasady (politykę) rachunkowości, w tym metody wyceny aktywów i pasywów oraz ustalania przychodów i kosztów, w zakresie, w jakim obowiązujące przepisy pozostawiają prawo wyboru lub nie regulują danego zagadnienia.

Zgodnie z zasadami (polityką) rachunkowości Banku stosowane są następujące metody wyceny:

- **środki pieniężne** - według wartości nominalnej;

- **aktywa finansowe i zobowiązania finansowe wyceniane w wartości godziwej przez wynik finansowy** - Bank wycenia według wartości godziwej, a skutki zmiany wartości godziwej zalicza odpowiednio do przychodów lub kosztów z operacji finansowych, z zastrzeżeniem, że zobowiązanie, które ma zostać rozliczone przez przekazanie instrumentu kapitałowego, którego wartości godziwej nie można wiarygodnie ustalić, wycenia według zamortyzowanego kosztu;

- **kredyty i pożyczki oraz inne należności Banku** - które nie zostały zaklasyfikowane, jako przeznaczone do obrotu, Bank wycenia według zamortyzowanego kosztu, z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej;

- **aktywa finansowe utrzymywane do terminu zapadalności** - Bank wycenia według zamortyzowanego kosztu, z uwzględnieniem efektywnej stopy procentowej;

- **aktywa finansowe dostępne do sprzedaży** - Bank wycenia według wartości godziwej, a skutki zmiany wartości godziwej odnosi się na kapitał (fundusz) z aktualizacji wyceny, do momentu wyłączenia aktywów finansowych z bilansu, w którym skumulowane skutki zmian wartości godziwej ujęte w kapitale (funduszu) z aktualizacji wyceny Bank ujmuje odpowiednio w przychodach lub kosztach finansowych;

- **wartości niematerialne i prawne** - Bank wycenia na dzień bilansowy według ceny nabycia pomniejszonej o odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe, a także o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości;
- **rzeczowe aktywa trwałe** - Bank wycenia według cen nabycia lub kosztów wytworzenia, lub wartości przeszacowanej (po aktualizacji wyceny środków trwałych), pomniejszonych o odpisy amortyzacyjne lub umorzeniowe, a także o odpisy z tytułu trwałej utraty wartości;
- **nieruchomości oraz wartości niematerialne i prawne zaliczane do inwestycji** - Bank wycenia według zasad, stosowanych do środków trwałych oraz wartości niematerialnych i prawnych lub według ceny rynkowej bądź inaczej określonej wartości godziwej;
- **aktywa przejęte za długi** - Bank wycenia według wartości godziwej, a skutki wyceny zalicza się odpowiednio do pozostałych przychodów operacyjnych lub pozostałych kosztów operacyjnych;
- **aktywa trwałe przeznaczone do sprzedaży** - Bank wycenia według wartości godziwej, a skutki wyceny zalicza się odpowiednio do pozostałych przychodów operacyjnych lub pozostałych kosztów operacyjnych;
- **zobowiązania wobec sektora niefinansowego i budżetowego** - które nie zostały przez Bank zakwalifikowane do aktywów i zobowiązań finansowych wycenianych w wartości godziwej przez wynik finansowy, Bank wycenia według zamortyzowanego kosztu, z uwzględnieniem metody efektywnej stopy procentowej;
- **rezerwy** - Bank wycenia na dzień bilansowy, w uzasadnionej, wiarygodnie oszacowanej wartości;
- **kapitały własne** - w wartości nominalnej.

Bank nie zmienił metod wyceny w stosunku do roku ubiegłego.

Zastosowane metody wyceny są zgodne z polityką rachunkowości obowiązującą w Banku - nie stwierdzono w tym zakresie istotnych nieprawidłowości.

Ograniczenia badania

Bank przedstawił wszystkie żądane wyjaśnienia i dokumenty.

Nie wystąpiły inne niż ww. istotne kwestie wynikające z badania ustawowego, które zostały omówione lub były przedmiotem korespondencji z Zarządem, ani żadne inne kwestie wynikające z badania ustawowego, które według profesjonalnego osądu biegłego rewidenta są istotne dla nadzorowania procesu sprawozdawczości finansowej.

Kluczowym biegłym rewidentem odpowiedzialnym za badanie, którego rezultatem jest niniejsze sprawozdanie dla Komitetu Audytu, jest:

Stanisław Michrowski

biegły rewident wpisany do rejestru pod numerem 10257

działający w imieniu:

Związku Rewizyjnego Banków Spółdzielczych
im. F. Stefczyka

00-561 Warszawa, ul. Mokotowska 14

Firma audytorska wpisana na listę

pod numerem 1459

w imieniu której kluczowy biegły rewident zbadał roczne
sprawozdanie finansowe.

Olsztyn, dnia 26.04.2024 r.